

СТАНОВИЩЕ НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА НАУЧНАТА И ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

Автор на дисертационния труд: Димитър Божидаков Богданов

БФ на СУ „Св. Климент Охридски“

Катедра Систематическо богословие

Научна област на Висшето образование: 2. Хуманитарни науки

Професионално направление 2.4 Религия и Теология

**Тема на дисертационното изследване: „Метафизика на светлината в
Ареопагитския корпус“ .**

Изготвил становището: прот. доц. дтн Стоян Илиев Чиликов; Катедра
Теология, Философско – исторически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за неговото прилагане и Нов Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, изменен и допълнен от АС на 26.05.2021г.

Рецензирането на материалите е съгласно заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ за назначаване на научно жури, № РД 38-19/13.01.2025г. **Димитър Божидаков Богданов** е предоставил всички необходими документи относно процедурата за защита на дисертационния труд.

1. Данни за дисертанта и процедурата

Господин Димитър Божидаков Богданов е магистър по икономика на Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ – Свищов. През 2017г. той придобива също магистърска степен по философия във Философския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“, а паралелно през 2018 г. получава и магистърска степен по богословие в Богословски факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“. Продължава богословското си образование в докторската програма на БФ на СУ. Изпълнил е Индивидуалния си план и отчислен с право на защита. Дисертационният труд, който ми е предоставен за становище, е обсъден на заседание на катедра „Систематическо богословие“ на БФ на СУ. На същото заседание е взето решение той да бъде допуснат до публична защита. На първото заседание на научното жури е избран председател и са определени авторите за съставяне на рецензии и становища. Процедурата е спазена и считам, че няма допуснати нарушения.

2. Данни за дисертацията

Дисертационният труд е с общ обем от 329 стандартни компютърни страници. Той съдържа предговор, увод, списък на съкращенията, три глави, заключение и списък на използвана литература. Библиографията обхваща общо 174 библиографски единици, която е систематизирана в следните рубрики : извори, изследвания на кирилица, изследвания на латиница и справочна литература. Използвана библиография е релевантна на темата,

защитаваната теза и изложението на текста на дисертационния труд. В дисертацията има 1088 бележки под линия, от които 976 са цитати и заети идеи или термини от посочените източници, а 112 са пояснителни бележки на автора.

Текстът на дисертационното изследване е четивен и добре структуриран в три балансиращи глави.

Дисертационният труд съдържа предмет, обект, актуалност, цели, задачи, методи на изследване и работна хипотеза на научното изследване. В увода авторът представя конкретна историография по изследвания проблем, която е придружена с необходимия анализ.

3. Оценка на научните приноси

Темата на научното изследване е дисертабилна. Авторът е овладял академичното писане и демонстрира дълбочина на направения анализ при съдържателната част на дисертацията. Темата на дисертацията е амбициозна и изисква задълбочен прочит на текстовете на св. Дионисий Ареопагит и анализирането им в светлината на поставените от дисертанта задачи и защитаваната от него изследователска теза. Дисертантът е успял в това, като основния принос във връзка с подчертаното от мен е представянето на философският ракурс на текста в неговата богословска „светлина“, акцентирайки на духовното и богословско съдържание на корпуса от съчинения на св. Дионисий. Авторът е успял да илюстрира връзката и взаимодействието между църковното богословие и неоплатонизма в Ареопагитския корпус и неговото богословско възприемане, в следствие на което представя учението за светлината на св. Дионисий Ареопагит в неговото църковно значение, на освещаващата Божия енергия. В този контекст съм съгласен с основната теза на съчинението на Димитър Богданов, а именно, че „Ареопагит преодолява и „покръства“ Платоновата и Прокловата есенциалистка метафизика на светлината, „преобразявайки“ я по християнски, като с това сменя субстанциалния ѝ, а отгук и пантеистичния ѝ характер“ (с.14).

Като обобщение мога да кажа: текстът на дисертанта отговаря на всички критерии относно научните новости и приноси за получаване на научно образователната степен доктор.

4. Критични бележки и препоръки

Безспорно темата на дисертационното изследване е актуална. Нещо повече: след дисертационния текст на Люба Стефанова „Учението за образа и символа в Ареопагитския корпус“, който бе публикуван от изд. Изток-Запад през 2021, това е втория текст във връзка с корпуса на Ареопагитките, който надгражда изследваното от д-р Люба Стефанова. Въпреки това струва ми се, че актуалността на дисертационния текст представена на 8стр. не е формулирана добре и авторът трябва да го преработи с оглед публикуването на дисертационния труд, което горещо препоръчвам.

Авторът предава мистическото богословие на св. Дионисий Ареопагит за светлината като плод на възхождането на човека към Бога чрез тайнствата. Не става ясно , обаче защо той не говори толкова много и за подвига, като се има пред вид влиянието върху него на

неоплатонизма и на цялостната християнската традиция. Защо акцентира на символите и тайнствата, и не обръща същото внимание на подвига?

5. Данни за автореферата. Публикации и участие в научни форуми

Авторефератът е съставен съгласно изискванията и коректно отразява съдържанието на дисертационния труд. Дисертантът е предоставил необходимите публикации, които се изискват според Правилника на СУ за допускане до защита на дисертационния труд.

Дисертантът е изпълнил минималните наукометрични изисквания според чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ и отговаря на минималните изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ в професионално направление 2.4. Религия и теология. Считаю, че посочените в справката данни от Димитър Божидаков Богданов са коректни.

6. Заключение

Считаю напълно категорично и убедено, че дисертационният труд отговаря на необходимите научни критерии за подобен род научни изследвания. Затова заявявам, че ще гласувам положително по процедурата на Димитър Божидаков Богданов за присъждане на ОНС „доктор“ по професионално направление 2.4 Религия и теология.

23.03.2025г.

прот. доц. д-р Ст. Чиликов

София